

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

23 maja

№ 39.

Rok 1930.

TREŚĆ:

TRAKTAT

- Poz.:** 346—o koncytacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym między Polską a Norwegią, podpisany w Oslo, dnia 9 grudnia 1929 r. 639
- 347—Oświadczenie rządowe z dnia 28 kwietnia 1930 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu o koncytacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym między Polską a Norwegią, podpisanego w Oslo dnia 9 grudnia 1929 r. 647

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

- Poz.:** 348—Skarbu z dnia 26 kwietnia 1930 r. w sprawie nabywania soli do wyrobu bekonów i szynek na wywóz zagranicę 648
- 349—Sprawiedliwości z dnia 16 maja 1930 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu o należnościach świadków, biegłych i tłumaczy w sprawach karnych 648

346.

TRAKTAT

o koncytacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym między Polską a Norwegią, podpisany w Oslo, dnia 9 grudnia 1929 r.

Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,
MY, IGNACY MOŚCICKI,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem wie-
dzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dziewiątego grudnia tysiąc dziewięćset
dwudziestego dziewiątego roku podpisany został
w Oslo między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej
a Rządem Królestwa Norwegii Traktat o koncytacji,
arbitrażu i postępowaniu sądowym wraz z dołączo-
nym do niego Protokółem podpisania, które to Trak-
tat i Protokół podpisania brzmią dosłownie jak na-
stępuje:

TRAKTAT

o koncytacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym
między Polską a Norwegią.

JEGO EKSCYLENCJA PREZYDENT RZECZYPO-
SPOLITEJ POLSKIEJ

I

JEGO KRÓLEWSKA MOŚĆ KRÓL NORWEGJI,
ożywieni pragnieniem zacieśnienia węzłów
przyjaźni, istniejących między Polską a Norwegią,

TRAITÉ

de Conciliation, d'Arbitrage et de Règlement Judi-
ciaire entre la Pologne et la Norvège, signé à Oslo,
le 9 décembre 1929.

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
NOUS, IGNACY MOŚCICKI,
PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,
à tous ceux qui ces Présentes Lettres verront
Salut:

Un Traité de Conciliation, d'Arbitrage et de Rè-
glement Judiciaire ayant été signé avec un Protocole
de Signature y annexé, à Oslo le neuf décembre mil
neuf cent vingt neuf entre le Gouvernement de la
République de Pologne et le Gouvernement du Roy-
aume de Norvège, Traité et Protocole de signature
dont la teneur suit:

TRAITÉ

de Conciliation, d'Arbitrage et de Règlement Judi-
ciaire entre la Pologne et la Norvège.

SON EXCELLENCE LE PRÉSIDENT DE LA RÉ-
PUBLIQUE DE POLOGNE

ET

SA MAJESTÉ LE ROI DE NORVÈGE,
animés du désir de resserrer les liens d'amitié
qui existent entre la Pologne et la Norvège, et de

oraz rozstrzygnięcia, zgodnie z zasadami, jakimi ożywiona jest Liga Narodów, sporów, które powstałyby między obydwojoma krajami, zdecydowali urzędystwicznie w Traktacie Ich wspólny zamiar i wyznaczili swymi Pełnomocnikami, a mianowicie:

Jego Ekszelencja Prezydent Rzeczypospolitej
Polskiej:

Pana Leszka MALCZEWSKIEGO, Chargé d'Affaires
Polski w Oslo, i

Pana Juliana MAKOWSKIEGO, Doktora Praw, Na-
czelnika Wydziału Traktatowego w Minister-
stwie Spraw Zagranicznych Polski;

Jego Królewska Mość Król Norwegji:

Pana Johana Ludwika MOWINCKEL, Swego Pre-
zesa Rady Ministrów i Ministra Spraw Zagra-
nicznych,

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw, uznay-
nych za dobre i w należytej formie, zgodzili się na
następujące postanowienia:

Rozdział I.

O postępowaniu pokojowym wogóle.

Artykuł pierwszy.

Spory wszelkiego rodzaju, które powstałyby między Wysokimi Umawiającymi się Stronami, a które nie mogłyby być rozstrzygnięte w drodze dyplomatycznej, będą poddane na warunkach ustalonych w niniejszym Traktacie, postępowaniu sądowemu lub rozjemczemu, poprzedzonemu, stosownie do okoliczności, odwołaniem się obowiązkowo lub dowolnie, do postępowania koncyliacyjnego.

Artykuł 2.

1. Spory, dla których rozstrzygnięcia byłoby przewidziane specjalne postępowanie w innych obowiązujących między Stronami konwencjach, będą ułatwiane zgodnie z postanowieniami tych konwencji.

2. Niniejszy Traktat w niczem nie narusza obowiązujących układów, ustanawiających dla Wysokich Stron Umawiających się postępowanie koncyliacyjne lub, w sprawie arbitrażu i postępowania sądowego, zobowiązania zapewniające rozstrzygnięcie sporu. Gdyby, wszakże, układy te przewidywały tylko postępowanie koncyliacyjne, i gdyby to postępowanie zawiodło, wówczas postanowienia niniejszego Traktatu, dotyczące postępowania sądowego lub rozjemczego, będą zastosowane.

Artykuł 3.

1. Jeżeli chodzi o spór, którego przedmiot, według ustawodawstwa wewnętrznego jednej ze Stron, podlega kompetencji władz sądowych lub administracyjnych, Strona ta będzie mogła sprzeciwić się temu, aby spór ten był poddany rozmaitym postępowaniom, przewidzianym przez niniejszy Traktat, zanim władza kompetentna nie wyda orzeczenia ostatecznego we właściwym terminie.

2. Strona, która w tym wypadku zechce uciec się do postępowania przewidzianych przez niniejszy

résoudre, conformément aux principes dont s'inspire la Société des Nations, des différends qui viendraient à s'élever entre les deux Pays, ont décidé de réaliser dans un Traité leur intention commune et ont désigné pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Son Excellence le Président de la République de
Pologne:

Monsieur Leszek MALCZEWSKI, chargé d'Affaires
de Pologne à Oslo, et

Monsieur Julian MAKOWSKI, docteur en droit, chef
de la Section des Traités au Ministère des Af-
faires Étrangères de Pologne,

Sa Majesté le Roi de Norvège:

Son Président du Conseil et Ministre des Affaires
Étrangères Monsieur Johan Ludwig MOWIN-
CKEL,

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs
trouvés en bonne et due forme, sont convenus des
dispositions suivantes:

Chapitre I.

Du règlement pacifique en général.

Article premier.

Les différends de toute nature qui viendraient à s'élever entre les Hautes Parties contractantes et qui n'auraient pu être résolus par la voie diplomatique seront soumis, dans les conditions fixées par le présent Traité, à un règlement judiciaire ou arbitral, précédé, selon les cas, obligatoirement ou facultativement, d'un recours à la procédure de Conciliation.

Article 2.

1. Les différends pour la solution desquels une procédure spéciale serait prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Parties seront réglés conformément aux dispositions de ces conventions.

2. Le présent Traité ne porte pas atteinte aux accords en vigueur établissant pour les Hautes Parties contractantes une procédure de Conciliation ou, en matière d'arbitrage et de règlement judiciaire, des engagements assurant la solution du différend. Toutefois, si ces accords ne prévoient qu'une procédure de Conciliation après que cette procédure aura échoué, les dispositions du présent Traité relatives au règlement judiciaire ou arbitral recevront application.

Article 3.

1. S'il s'agit d'un différend dont l'objet, d'après la législation intérieure de l'une des Parties, relève de la compétence des autorités judiciaires ou administratives, cette Partie pourra s'opposer à ce que ce différend soit soumis aux diverses procédures prévues par le présent Traité, avant qu'une décision définitive ait été rendue dans des délais raisonnables par l'autorité compétente.

2. La Partie qui, dans ce cas, voudra recourir aux procédures prévues par le présent Traité, devra

Traktat, winna będzie zawiadomić o tym swoim zamiarze Stronę drugą w ciągu jednego roku poczynawszy od daty wydania wyżej wspomnianego orzeczenia.

Rozdział II.

O postępowaniu sądowym.

Artykuł 4.

Wszelkie spory, z powodu których Strony wzajemnie zaprzeczałyby sobie pewnego prawa, będą przekazywane do osądzenia Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej lub, gdyby tego żądała jedna ze Stron, trybunałowi rozjemczemu na warunkach przewidzianych poniżej.

Rozumie się, że spory wyżej wspomniane obejmują zwłaszcza te spory, o których wspomina art. 36 Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Artykuł 5.

Jeżeli jakiś spór, z rodzaju tych o których mowa w poprzednim artykule, ma być oddany do trybunału rozjemczego, znajdą zastosowanie postanowienia artykułów od 23-go do 28-go niniejszego Traktatu, o ile Strony nie umówią się inaczej.

Artykuł 6.

O ile kompromis nic nie mówi, jakie normy zasadnicze mają być stosowane przez arbitrów, trybunał będzie stosował normy następujące:

1°. Konwencje międzynarodowe, bądź ogólne, bądź specjalne, ustanawiające przepisy wyraźnie uznane przez Państwa będące w sporze;

2°. Zwyczaj międzynarodowy, będący dowodem istnienia ogólnej praktyki, uznanej za prawo;

3°. Ogólne zasady prawa, uznane przez narody cywilizowane;

4°. Orzeczenia sądowe oraz doktryny autorów najbardziej miarodajnych, jako środek pomocniczy przy stwierdzaniu norm prawnych.

Artykuł 7.

1. Dla sporów przewidzianych w art. 4-ym, Strony będą mogły, za wspólną zgodą, zanim rozpoczną wogóle postępowanie w Stałym Trybunale Sprawiedliwości Międzynarodowej lub postępowanie rozjemcze, odwołać się do postępowania concyljacyjnego, przewidzianego przez niniejszy Traktat.

2. W razie odwołania się do concyljacji i gdyby postępowanie to zawiodło, żadna ze Stron nie będzie mogła wnieść sporu przed Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej lub żądać utworzenia trybunału rozjemczego wymienionego w art. 5-ym przed upływem okresu jednego miesiąca licząc od chwili zakończenia prac Komisji Concyljacyjnej.

Rozdział III.

O concyljacji.

Artykuł 8.

Wszelkie spory między Stronami inne aniżeli te, które zostały przewidziane w art. 4-ym, będą

notifier à l'autre Partie son intention dans un délai d'un an, à partir de la décision susvisée.

Chapitre II.

Du règlement judiciaire.

Article 4.

Tous différends au sujet desquels les Parties se contesteraient réciproquement un droit seront soumis pour jugement à la Cour permanente de Justice internationale ou, si l'une des Parties le demande, à un Tribunal arbitral dans les termes prévus ci-après.

Il est entendu que les différends ci-dessus visés comprennent notamment ceux que mentionne l'article 36 du Statut de la Cour permanente de Justice internationale.

Article 5.

Si un différend visé à l'article précédent doit être soumis à un Tribunal arbitral, il sera fait application des dispositions des articles 23 à 28 du présent Traité, sauf accord contraire des Parties.

Article 6.

Dans le silence du compromis quant aux règles de fond à appliquer par les arbitres, le Tribunal appliquera les règles suivantes:

1° Les conventions internationales, soit générales, soit spéciales, établissant des règles expressément reconnues par les États en litige;

2° La coutume internationale comme preuve d'une pratique générale acceptée comme étant le droit;

3° Les principes généraux de droit reconnus par les nations civilisées;

4° Les décisions judiciaires et la doctrine des publicistes les plus qualifiés, comme moyen auxiliaire de détermination des règles de droit.

Article 7.

1. Pour les différends prévus à l'article 4, avant toute procédure devant la Cour permanente de Justice internationale, ou avant toute procédure arbitrale, les Parties pourront, d'un commun accord, recourir à la procédure de Conciliation prévue par le présent Traité.

2. En cas de recours à la Conciliation et d'échec de cette procédure, aucune des Parties ne pourra porter le différend devant la Cour permanente de Justice internationale ou demander la constitution du Tribunal arbitral visé à l'article 5 avant l'expiration du délai d'un mois à compter de la clôture des travaux de la Commission de Conciliation.

Chapitre III.

De la conciliation.

Article 8.

Tous différends entre les Parties, autres que ceux prévus à l'article 4, seront soumis obligatoire-

obowiązkowo poddane postępowaniu concyljacyjnemu, zanim będą mogły stać się przedmiotem postępowania rozjemczego.

Artykuł 9.

Spory wspomniane w poprzednim artykule zostaną wniesione do Stałej Komisji Concyljacyjnej, utworzonej przez Strony w ciągu sześciu miesięcy następujących po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych niniejszego Traktatu.

Artykuł 10.

Stała Komisja Concyljacyjna utworzona będzie w sposób następujący:

1° Komisja składać się będzie z pięciu członków. Każda ze Stron mianuje po jednym członku, który będzie mógł być wybrany z pośród Ich odnośnych obywateli. Trzej inni komisarze będą wybrani za wspólną zgodą z pośród obywateli Mocarstw trzecich. Ci ostatni powinni należeć do różnych narodowości, nie posiadać miejsca swego zwykłego pobytu na terytorjum Stron, ani nie pozostawać w Ich służbie. Z pośród nich Strony wyznaczą przewodniczącego Komisji.

2° Komisarze będą mianowani na trzy lata. Będą oni mogli być obierani ponownie. Komisarze wspólnie mianowani będą mogli, za zgodą Stron, być zastępowani w ciągu trwania ich mandatu. Każda Strona będzie mogła zawsze dokonać zastąpienia komisarza mianowanego przez Nią. Pomimo zastąpienia ich, komisarze zachowują swoje funkcje aż do zakończenia swych prac znajdujących się w biegu.

3° Wakanse, któreby się otworzyły wskutek śmierci, dymisji lub jakiej innej przeszkody, będą, w jaknajkrótszym terminie, obsadzone według sposobu ustalonego dla nominacji.

Artykuł 11.

Jeżeli mianowanie komisarzy, mających być wyznaczonymi wspólnie, nie nastąpi w terminie przewidzianym w art. 9, zadanie dokonania niezbędnych nominacji powierzone będzie Mocarstwu trzeciemu, wybranemu przez Strony za wspólną zgodą, lub, na żądanie jednej z Nich, Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony o dokonanie niezbędnych mianowań.

Artykuł 12.

1. Sprawa będzie wniesiona do Stałej Komisji Concyljacyjnej w drodze podania skierowanego do Przewodniczącego przez obie Strony, działające za wspólną zgodą, lub, w braku tejże, przez jedną bądź przez drugą Stronę.

2. Podanie, po wyłożeniu pokrótce przedmiotu sporu, zawierać będzie wezwanie do Komisji o podjęcie wszelkich zarządzeń, mogących doprowadzić do pojednania.

3. Jeżeli podanie pochodzi od jednej tylko ze Stron, zostanie ono przez tę ostatnią podane do wiadomości niezwłocznie drugiej Stronie.

ment à une procédure de Conciliation avant de pouvoir faire l'objet d'un règlement arbitral.

Article 9.

Les différends visés à l'article précédent seront portés devant une Commission permanente de Conciliation constituée par les Parties, dans les six mois qui suivront l'échange des instruments de ratification du présent Traité.

Article 10.

La Commission permanente de Conciliation sera constituée comme suit:

1° La Commission comprendra cinq membres. Les Parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les trois autres commissaires seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants de tierces Puissances. Ces derniers devront être de nationalités différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties, ni se trouver à leur service. Parmi eux, les Parties désigneront le président de la Commission.

2° Les commissaires seront nommés pour trois ans. Ils seront rééligibles. Les commissaires nommés en commun pourront être remplacés au cours de leur mandat, de l'accord des Parties. Chaque Partie pourra toujours, d'autre part, procéder au remplacement du commissaire nommé par Elle. Nonobstant leur remplacement, les commissaires resteront en fonctions pour l'achèvement de leurs travaux en cours.

3° Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

Article 11.

Si la nomination des commissaires à désigner en commun n'intervient pas dans le délai prévu à l'article 9, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties ou, si l'une de celles-ci le demande, le Président de la Confédération Suisse sera prié de procéder aux désignations nécessaires.

Article 12.

1. La Commission permanente de Conciliation sera saisie par voie de requête adressée au président, par les deux Parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des Parties.

2. La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une Conciliation.

3. Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à l'autre Partie.

Artykuł 13.

1. W ciągu 15-tu dni począwszy od daty, w której jedna ze Stron wniosła spór do Stałej Komisji Koncyljacyjnej, każda ze Stron będzie mogła, dla zbadania tego sporu, zastąpić swego komisarza przez osobę posiadającą specjalną kompetencję w danej sprawie.

2. Strona, która skorzysta z tego prawa, niezwłocznie powiadomi o tem drugą Stronę; ta ostatnia będzie miała możność w tym wypadku postąpić w ten sam sposób w terminie 15-stu dni licząc od daty, w której otrzymała zawiadomienie.

Artykuł 14.

O ile Strony nie umówią się inaczej, Stała Komisja Koncyljacyjna będzie się zbierała w miejscu wyznaczonem przez jej przewodniczącego; miejsce to nie będzie mogło być położone na terytorjum Stron.

Artykuł 15.

Prace Stałej Komisji Koncyljacyjnej będą się toczyły publicznie jedynie na mocy decyzji powziętej jednogłośnie przez Komisję za zgodą Stron.

Artykuł 16.

1. O ile Strony nie ułożą się inaczej, Stała Komisja Koncyljacyjna sama ustali swoją procedurę, która we wszystkich wypadkach powinna być kontradyktoryjna. W sprawie badań, Komisja, o ile nie zdecyduje jednogłośnie inaczej, stosuje się do postanowień tytułu III Konwencji Haskiej z dnia 18 października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

2. Strony będą reprezentowane w Stałej Komisji Koncyljacyjnej przez agentów, których zadaniem będzie pośredniczyć między Niemi a Komisją; Strony będą mogły, poza tem, korzystać z pomocy doradców i rzeczoznawców mianowanych przez Nie w tym celu, oraz żądać przesłuchania wszystkich osób, których świadectwo wydałoby się Im pożyteczne.

3. Komisja będzie mogła, ze swej strony, żądać wyjaśnień ustnych od agentów, doradców i rzeczoznawców obydwóch Stron, oraz od wszystkich osób, których stawienie się, za zgodą ich Rządu, Komisja uznałaby za pożyteczne.

Artykuł 17.

Z wyjątkiem odmiennego porozumienia Stron, decyzje Stałej Komisji Koncyljacyjnej zapadają większością głosów i Komisja będzie mogła wypowiedzieć się co do istoty sporu tylko w obecności wszystkich jej członków.

Artykuł 18.

Strony zobowiązują się ułatwiać prace Stałej Komisji Koncyljacyjnej, a w szczególności dostarczać jej w możliwie jaknajszerszej mierze wszystkie pożyteczne dokumenty i informacje oraz używać środków któremi One rozporządzają, aby pozwolić

Article 13.

1. Dans un délai de quinze jours à partir de la date où l'une des Parties aura porté un différend devant la Commission permanente de Conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de ce différend, remplacer son commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

2. La Partie qui usera de ce droit en fera immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'agir de même dans un délai de quinze jours à compter de la date où la notification lui sera parvenue.

Article 14.

La Commission permanente de Conciliation se réunira, sauf accord contraire des Parties, au lieu désigné par son président; ce lieu ne pourra être situé sur le territoire des Parties.

Article 15.

Les travaux de la Commission permanente de Conciliation ne seront publics qu'en vertu d'une décision prise à l'unanimité par la Commission avec l'assentiment des Parties.

Article 16.

1. Sauf accord contraire des Parties, la Commission permanente de Conciliation réglera elle-même sa procédure qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquête, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du titre III de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

2. Les Parties seront représentées auprès de la Commission permanente de Conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaires entre Elles et la Commission; Elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par Elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraîtrait utile.

3. La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties, ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur gouvernement.

Article 17.

Sauf accord contraire des Parties, les décisions de la Commission permanente de Conciliation seront prises à la majorité des voix et la Commission ne pourra se prononcer sur le fond du différend que si tous ses membres sont présents.

Article 18.

Les Parties s'engagent à faciliter les travaux de la Commission permanente de Conciliation et, en particulier, à lui fournir, dans la plus large mesure possible, tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user des moyens dont Elles disposent pour lui

Komisji przeprowadzać na Ich terytorjum i zgodnie z Ich ustawodawstwem wezwania i przesłuchania świadków lub rzeczoznawców oraz wizje lokalne.

Artykuł 19.

1. Podczas trwania ich prac, każdy z komisarzy otrzymywać będzie wynagrodzenie, którego wysokość będzie ustalona za wspólną zgodą Stron i którego równą część poniesie każda Strona.

2. Koszty ogólne, spowodowane działalnością Komisji, zostaną podzielone w ten sam sposób.

Artykuł 20.

1. Stała Komisja Koncyljacyjna będzie miała za zadanie wyjaśniać kwestje sporne, zbierać w tym celu wszelkie pożyteczne informacje w drodze badania lub w inny sposób i usiłować pojednać Strony. Będzie ona mogła, po zbadaniu sprawy, podać Stronom warunki porozumienia, które będzie się jej wydawało właściwe, oraz wyznaczyć Im termin dla wypowiedzenia się.

2. Po zakończeniu swych prac, Komisja sporządzi protokół stwierdzający, stosownie do okoliczności, bądź, że Strony doszły do porozumienia i, jeśli zajdzie potrzeba, warunki tego porozumienia, bądź, że Strony nie mogły być pojednane. Protokół nie będzie podawał, czy decyzje Komisji były powzięte jednogłośnie, lub większością głosów.

3. Prace Komisji powinny być ukończone, o ile Strony nie ułożą się inaczej, w terminie 6-cio miesięcznym, licząc od dnia, w którym spór wniesiony został do Komisji.

Artykuł 21.

Protokół Komisji będzie niezwłocznie podany do wiadomości Stronom; do Stron należy decyzja o jego ogłoszeniu.

Rozdział IV.

O postępowaniu arbitrażowym.

Artykuł 22.

O ile w ciągu miesiąca, następującego po zamknięciu prac Stałej Komisji Koncyljacyjnej, przewidzianej w poprzednich artykułach, Strony nie porozumieją się, sprawa zostanie wniesiona do trybunału rozjemczego, ukonstytuowanego, z wyjątkiem odmiennego porozumienia Stron, w sposób niżej wskazany.

Artykuł 23.

Trybunał składać się będzie z pięciu członków. Każda ze Stron mianuje po jednym członku, który może być wybrany z pośród Jej obywateli. Dwaj inni arbitrzy i superarbitr będą wybrani, za wspólną zgodą, z pośród obywateli Mocarstw trzecich. Ci ostatni winni być rozmaitych narodowości, nie posiadać miejsca swego zwykłego pobytu na terytorjum Stron, ani pozostawać w Ich służbie.

permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

Article 19.

1. Pendant la durée de leur travaux, chacun des commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté de commun accord des Parties, qui en supporteront chacune une part égale.

2. Les frais généraux occasionnés par le fonctionnement de la Commission seront répartis de la même façon.

Article 20.

1. La Commission permanente de Conciliation aura pour tâche d'éclaircir les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles, par voie d'enquête ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

2. À la fin de ses travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant le cas, soit que les Parties se sont arrangées et, s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les Parties n'ont pu être conciliées. Le procès-verbal ne mentionnera pas si les décisions de la Commission ont été prises à l'unanimité ou à la majorité.

3. Les travaux de la Commission devront, à moins que les Parties n'en conviennent autrement, être terminés dans un délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du différend.

Article 21.

Le procès-verbal de la Commission sera porté sans délai à la connaissance des Parties. Il appartient aux Parties d'en décider la publication.

Chapitre IV.

Du règlement arbitral.

Article 22.

Si, dans le mois qui suivra la clôture des travaux de la Commission permanente de Conciliation visés dans les articles précédents, les Parties ne se sont pas entendues, la question sera portée devant un Tribunal arbitral constitué, sauf accord contraire des Parties, de la manière indiquée ci-après.

Article 23.

Le Tribunal arbitral comprendra cinq membres. Les Parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les deux autres arbitres et le surarbitre seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants de tierces Puissances. Ces derniers devront être de nationalités différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des Parties, ni se trouver à leur service.

Artykuł 24.

1. Jeżeli mianowanie członków trybunału rozjemczego nie nastąpi w terminie 3-ch miesięcy, licząc od chwili skierowania przez jedną ze Stron do drugiej żądania utworzenia trybunału rozjemczego, sprawa dokonania niezbędnych nominacji powierzona zostanie Mocarstwu trzeciemu, wybranemu za wspólną zgodą przez Strony.

2. Jeżeli w tej sprawie nie nastąpi porozumienie, każda Strona wyznaczy odrębne Mocarstwo i mianowania zostaną dokonane wspólnie przez Mocarstwa w ten sposób wybrane.

3. Jeżeli, w terminie trzech miesięcy, Mocarstwa wyznaczone w ten sposób nie zdołają dojść do porozumienia, wówczas Prezydent Związku Szwajcarskiego będzie proszony o dokonanie niezbędnych mianowań.

Artykuł 25.

Wakanse, któreby się otworzyły wskutek śmierci, dymisji lub wszelkiej innej przeszkody, będą obsadzone w terminie jaknajkrótszym według sposobu ustalonego dla nominacji.

Artykuł 26.

Strony sporządzą zapis, określający przedmiot sporu i procedurę, jaką należy stosować.

Artykuł 27.

W braku dostatecznie ścisłych wskazówek w zapisie odnośnie do spraw wymienionych w poprzednim artykule, będą zastosowane, w miarę potrzeby, postanowienia Konwencji Haskiej z 18-go października 1907 r. o pokojowym załatwianiu sporów międzynarodowych.

Artykuł 28.

O ile zapis nie zostanie zawarty w terminie 3-ch miesięcy licząc od daty utworzenia trybunału, jedna lub druga Strona będzie mogła zwrócić się doń w drodze podania.

Rozdział V.

Postanowienia ogólne.

Artykuł 29.

1. We wszystkich wypadkach, w których spór stanowi przedmiot postępowania rozjemczego lub sądowego, zwłaszcza, jeżeli kwestja z powodu której Strony są poróżnione, wynika z czynów już dokonanych lub które wkrótce mają nastąpić, Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej, orzekając zgodnie z artykułem 41-ym swego Statutu, lub trybunał rozjemczy, wskażą w terminie możliwie najkrótszym zarządzenia prowizoryczne, które winny być poczynione. Strony są obowiązane zastosować się do nich.

2. Jeżeli spór wniesiony jest do Stałej Komisji Koncyliacyjnej, będzie ona mogła zalecić Stronom zarządzenia prowizoryczne, które uzna za pożyteczne.

3. Strony zobowiązują się powstrzymać się od wszelkiego zarządzenia mogącego odbić się szkodliwie na wykonaniu decyzji sądowej lub arbitrażowej

Article 24.

1. Si la nomination des membres du Tribunal arbitral n'intervient pas dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une des Parties à l'autre de constituer un Tribunal arbitral, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié à une tierce Puissance choisie d'un commun accord par les Parties.

2. Si l'accord ne s'établit pas à ce sujet, chaque Partie désignera une Puissance différente et les nominations seront faites de concert par les Puissances ainsi choisies.

3. Si, dans un délai de trois mois, les Puissances ainsi désignées n'ont pu tomber d'accord, le Président de la Confédération Suisse sera prié de procéder aux désignations nécessaires.

Article 25.

Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission, ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

Article 26.

Les Parties rédigeront un compromis déterminant l'objet du litige et la procédure à suivre.

Article 27.

A défaut d'indications ou de précisions suffisantes dans le compromis, relativement aux points indiqués dans l'article précédent, il sera fait application, dans la mesure nécessaire, des dispositions de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Article 28.

Faute de conclusion d'un compromis dans un délai de trois mois à partir de la constitution du Tribunal, celui-ci sera saisi par requête de l'une ou l'autre des Parties.

Chapitre V.

Dispositions générales.

Article 29.

1. Dans tous les cas où le différend fait l'objet d'une procédure arbitrale ou judiciaire, notamment, si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Cour permanente de Justice internationale, statuant conformément à l'article 41 de son Statut, ou le Tribunal arbitral, indiquera dans le plus bref délai possible les mesures provisoires qui doivent être prises. Les Parties seront tenues de s'y conformer.

2. Si la Commission permanente de Conciliation se trouve saisie du différend, elle pourra recommander aux Parties les mesures provisoires qu'elle estimera utiles.

3. Les Parties s'engagent à s'abstenir de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable à l'exécution de la décision judiciaire ou arbi-

lub na porozumieniach, zaproponowanych przez Stałą Komisję Konkyljacyjną i wogóle nie podejmować żadnej czynności, jakiegokolwiek bądź rodzaju, mogącej spotęgować lub rozszerzyć spór.

Artykuł 30.

Gdyby orzeczenie sądowe lub arbitrażowe stwierdzało, że pewna decyzja powzięta lub zarządzenie, nakazane przez instancję sądową lub wszelką inną władzę jednej ze Stron znajdujących się w sporze, są całkowicie lub częściowo sprzeczne z prawem międzynarodowym i jeżeli prawo konstytucyjne tej Strony nie pozwalałoby lub pozwalało tylko w niedostatecznej mierze na uchylenie skutków tej decyzji lub tego zarządzenia, to orzeczenie sądowe lub arbitrażowe określi rodzaj i rozmiar odszkodowania mającego być przyznaniem Stronie poszkodowanej.

Artykuł 31.

Niniejszy Traktat stosowany będzie między Wysokimi Stronami Umawiającymi się również i w tym wypadku gdy trzecie Mocarstwo jest zainteresowane w sporze.

Artykuł 32.

Spory dotyczące interpretacji niniejszego Traktatu, włączając w to spory dotyczące kwalifikacji kwestyj spornych, poddane będą Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej.

Artykuł 33.

Traktat niniejszy, zgodny z Paktem Ligi Narodów, nie będzie interpretowany jako ograniczający zadanie tej ostatniej do podejmowania w każdej chwili zarządzeń, mogących skutecznie ochronić pokój świata.

Artykuł 34.

1. Traktat niniejszy będzie ratyfikowany i wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w Warszawie. Zostanie on zarejestrowany w Sekretarjacie Ligi Narodów.

2. Traktat zawarty jest na okres lat pięciu, licząc od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

3. Jeżeli Traktat nie będzie wypowiedziany przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem tego terminu, pozostanie on w mocy na nowy okres lat 5-ciu i tak w dalszym ciągu.

4. Postępowania, które są w toku w chwili upływu terminu Traktatu, będą, mimo wypowiedzenia Traktatu przez którąkolwiek z Umawiających się Stron, prowadzone w dalszym ciągu aż do normalnego ukończenia.

5. Traktat wejdzie w życie w trzydziestym dniu po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

NA DOWÓD CZEGO, wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat i wycisnęli na nim swe pieczęcie.

Sporządzono w Oslo, dnia 9 grudnia 1929 roku, w dwóch egzemplarzach.

L. S. (—) *Leszek Malczewski*
L. S. (—) *Dr. J. Makowski*
L. S. (—) *Johan Ludwig Mowinckel*

trale ou aux arrangements proposés par la Commission permanente de Conciliation et, en général, à ne procéder à aucun acte, de quelque nature qu'il soit, susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

Article 30.

Si la sentence judiciaire ou arbitrale déclarait qu'une décision prise ou une mesure ordonnée par une autorité judiciaire ou toute autre autorité de l'une des Parties en litige se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit international, et si le droit constitutionnel de ladite Partie ne permettait pas ou ne permettait qu'imparfaitement d'effacer les conséquences de cette décision ou de cette mesure, la sentence judiciaire ou arbitrale déterminerait la nature et l'étendue de la réparation à accorder à la Partie lésée.

Article 31.

Le présent Traité sera applicable entre les Hautes Parties contractantes encore qu'une tierce Puissance ait intérêt dans la différend.

Article 32.

Les différends relatifs à l'interprétation du présent Traité, y compris ceux relatifs à la qualification des litiges, seront soumis à la Cour permanente de Justice internationale.

Article 33.

Le présent Traité, conforme au Pacte de la Société des Nations, ne sera pas interprété comme restreignant la mission de celle-ci de prendre, à tout moment, les mesures propres à sauvegarder efficacement la paix du monde.

Article 34.

1. Le présent Traité sera ratifié et l'échange des ratifications aura lieu à Varsovie. Il sera enregistré au Secrétariat de la Société des Nations.

2. Le Traité est conclu pour une durée de cinq ans à compter de la date de l'échange des ratifications.

3. Si le Traité n'est pas dénoncé six mois au moins avant l'expiration de ce terme, il demeurera en vigueur pour une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

4. Nonobstant la dénonciation par une des Parties contractantes, les procédures engagées au moment de l'expiration du terme du Traité continueront jusqu'à leur achèvement normal.

5. Le Traité entrera en vigueur le trentième jour après l'échange des ratifications.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs sceaux,

Fait à Oslo, le 9 décembre 1929 en deux exemplaires.

L. S. (—) *Leszek Malczewski*
L. S. (—) *Dr. J. Makowski*
L. S. (—) *Johan Ludwig Mowinckel*

PROTOKÓŁ PODPISANIA.

W chwili przystąpienia do podpisania Traktatu o koncyliacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym w dniu dzisiejszym, Wysokie Strony Umawiające się zgodziły się na to, co następuje:

1. Ponieważ w chwili obecnej między obydwoma Państwami nie istnieje żaden spór, Strony Umawiające się, podpisując niniejszy Traktat, nie uczyniły żadnego oświadczenia, dotyczącego stosowania wstecznego Traktatu, ponieważ kwestja ta nie nasała się.

2. Na wypadek, gdyby Polska ratyfikowała później klauzulę fakultatywną do art. 36-go Statutu Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, ten Trybunał a nie trybunał przewidziany w Traktacie, będzie na przyszłość kompetentny w zakresie wszystkich sporów, do których wspomniana klauzula się odnosi. Rozumie się wszakże, że to zobowiązanie będzie podlegało tym samym zastrzeżeniom i będzie trwało tak długo, jak akces Polski do wspomnianej klauzuli fakultatywnej.

Na dowód czego, Pełnomocnicy podpisali niniejszy Protokół.

Sporządzono w Oslo, dnia 9 grudnia 1929 roku, w dwóch egzemplarzach.

(—) *Leszek Malczewski*
(—) *Dr. J. Makowski*
(—) *Johan Ludwig Mowinckel*

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem i Protokółem podpisania, uznaliśmy je za słuszne zarówno w całości jak i każde z zawartych w nich postanowień, oświadczamy, że są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone i przyrzekamy, że będą niezmiennie zachowywane.

NA DOWÓD CZEGO wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 4-go kwietnia 1930 r.

(—) *I. Mościcki*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów

(—) *W. Ślawek*

Minister Spraw Zagranicznych

(—) *August Zaleski*

L. S.

PROTOCOLE DE SIGNATURE.

Au moment de procéder à la signature du Traité de Conciliation, d'Arbitrage et de Règlement judiciaire en date de ce jour les Hautes Parties contractantes sont tombées d'accord sur ce qui suit:

1. Aucune contestation n'existant actuellement entre les deux États, les Parties contractantes, en signant le présent Traité, n'ont fait aucune déclaration concernant l'application rétroactive du Traité, puisque cette question ne se pose pas.

2. Au cas, où la Pologne ratifierait plus tard la Clause facultative à l'article 36 du Statut de la Cour permanente de Justice internationale, ladite Cour, au lieu du Tribunal prévu dans le Traité, sera par la suite compétente en ce qui concerne tous les litiges auxquels la Clause susvisée se rapporte. Il est bien entendu toutefois que cette obligation sera sujette aux mêmes réserves et aura la même durée que l'adhésion de la Pologne à la Clause facultative en question.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé le présent Protocole.

Fait à Oslo, le 9 décembre 1929 en deux exemplaires.

(—) *Leszek Malczewski*
(—) *Dr. J. Makowski*
(—) *Johan Ludwig Mowinckel*

Après avoir vu et examiné lesdits Traité et Protocole de signature, Nous les avons approuvés et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues, déclarons qu'ils sont acceptés, ratifiés et confirmés et promettons qu'ils seront inviolablement observés.

EN FOI DE QUOI, Nous avons donné les présentes Lettres, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 4 avril 1930.

(—) *I. Mościcki*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres

(—) *W. Ślawek*

Le Ministre des Affaires Étrangères

(—) *August Zaleski*

L. S.

347.

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 28 kwietnia 1930 r.

w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych Traktatu o koncyliacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym między Polską a Norwegją, podpisanego w Oslo dnia 9 grudnia 1929 r.

Podaje się niniejszem do wiadomości, że w wykonaniu art. 34-go Traktatu o koncyliacji, arbitrażu i postępowaniu sądowym między Polską a Norwegją, podpisanego w Oslo dnia 9 grudnia 1929 r. dokumenty ratyfikacyjne powyższego Traktatu wymienione zostały w Warszawie dnia 26 kwietnia 1930 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*